



# TARİH

## SORU BANKASI

Her Konuda Yeni Soru Tipleri

Çözümlü Örnek Soru Tipleri

ÖSYM Tadında Sorular

Özgün Testler



Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre bu kitabın tüm hakları, Reel Yayıncılık Basım Dağıtım ve Eğitim Hizmetleri Paz.Tic. A.Ş.'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının Nego Yayınları'nın yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır.

Bu yasaya uymayanlar, doğabilecek cezai sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

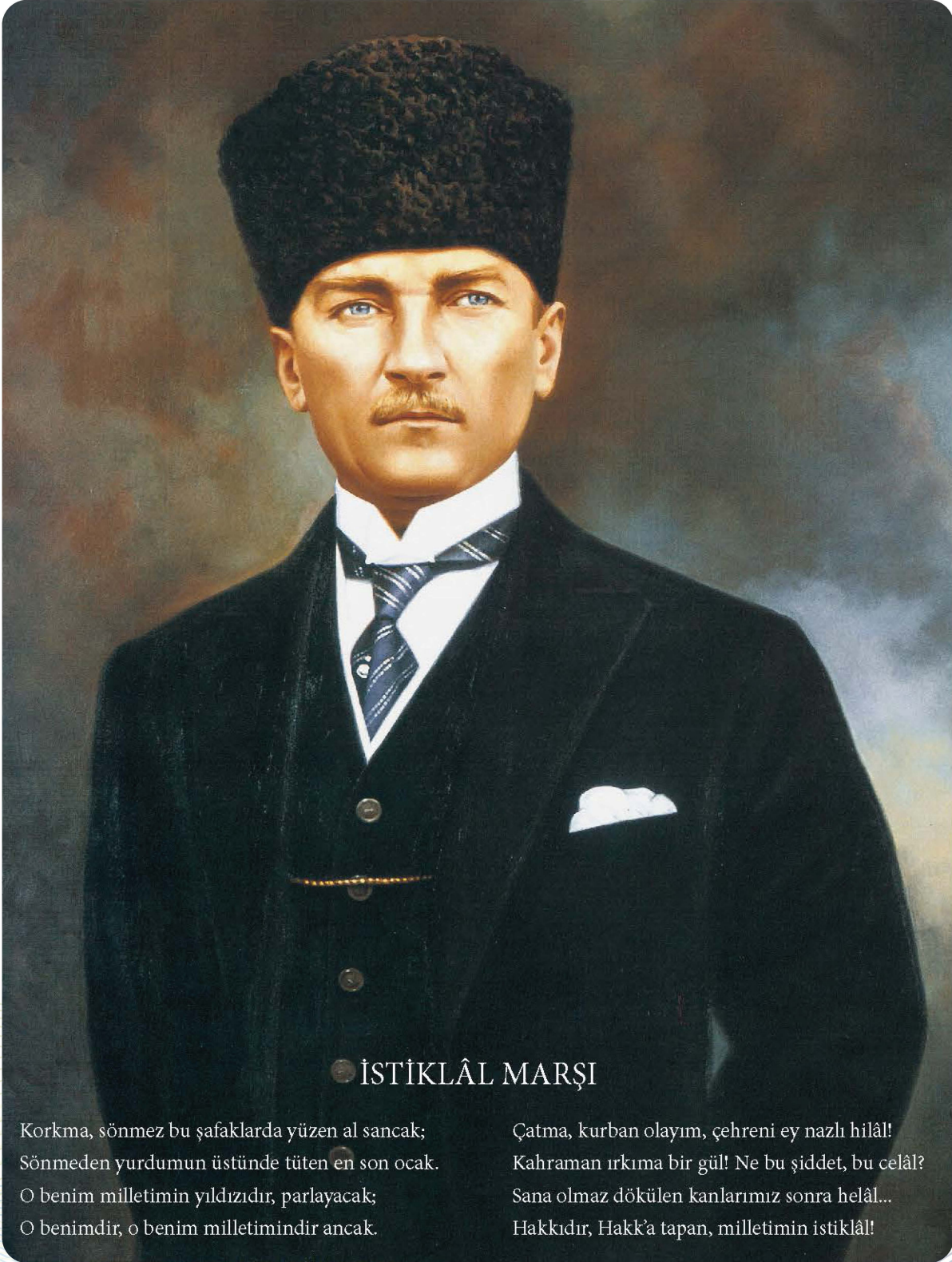
**Ürün Adı** : TYT-AYT TARİH SORU BANKASI

**Yayına Hazırlayanlar** : Nego Komisyon

**Dizgi - Görsel Tasarım** : Nego Dizgi Grafik

**Baskı ve Cilt** : KORZA MATBAA  
Yenice Mah. Çubuk Yolu No:3 Esenboğa / ANKARA  
Tel : 0312 342 22 08 (Pbx)

**Matbaa Sertifika No** : 40961



## ● İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;  
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.  
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;  
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!  
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?  
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...  
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

## **Sevgili Öğrenciler,**

*Bu kitap, Tarih dersi öğretim programlarındaki kazanımlar ve çıkmış ÖSYM soruları göz önünde bulundurularak sizleri üniversite sınavlarına en iyi şekilde hazırlamak üzere hazırlanmıştır.*

*Üniversite sınavlarında temel bilgileri ölçme, tarih terim ve kavramlarla düşünebilme ve yorumlama becerisini ölçmeyi amaçlayan tarih soruları gelmektedir. Bu nedenle tarih dersi ile ilgili temel konuların çok iyi bir şekilde öğrenilmesi gerekmektedir.*

*Elinizdeki soru bankası, üniversite sınavlarında karşılaşılabileceğiniz soru türlerinde hazırlanmış bol miktarda sorudan oluşmaktadır.*

*Soru bankasını oluşturan üniteler, öğretimi kolaylaştırmak için mümkün olduğunca bölümlere ve kazanımlara ayrılmıştır. Her bölümde yer alan Kazanım Ölçme Testleri, ilgili bölüme ait sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca Farklı Bakış Açısı Kazandırma Testi ile pekiştirilmiştir.*

*Başarılı olmanın temel şartı sistemli ve çok çalışmaktır. Sınavlarda başarılı olmanız ve gününüzdeki üniversiteyi kazanmanız bizi de mutlu edecektir...*

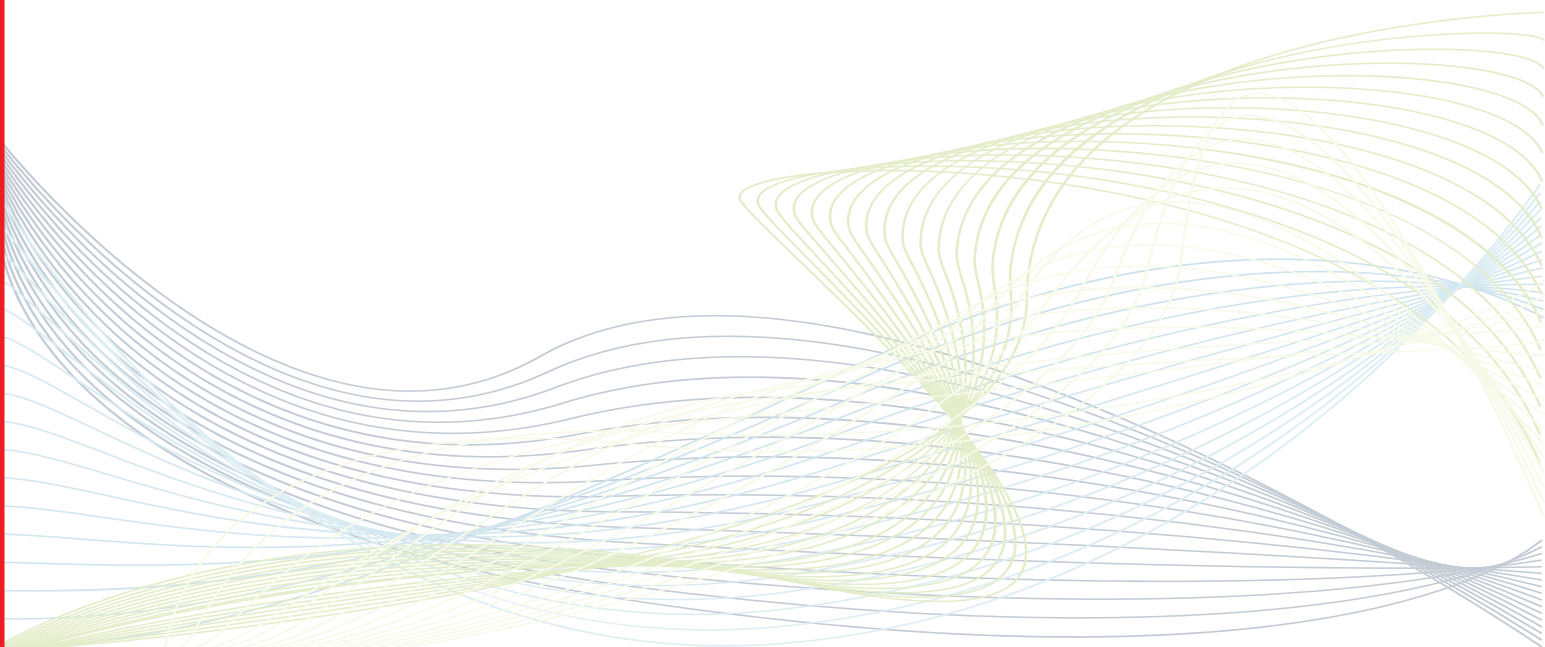
**Halis İLTER**

# İÇİNDEKİLER

1. Ünite : Tarih ve Zaman .....	7
2. Ünite : İnsanlığın İlk Dönemleri .....	17
3. Ünite : Orta Çağ'da Dünya .....	25
4. Ünite : İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası .....	33
5. Ünite : İslam Medeniyetinin Doğuşu .....	45
6. Ünite : Türk İslam Devletleri .....	55
7. Ünite : Selçuklu Türkiyesi .....	63
8. Ünite : Beylikten Devlete Osmanlı .....	71
9. Ünite : Savaşçılar ve Osmanlı Medeniyeti .....	79
10. Ünite : Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595) .....	87
11. Ünite : Merkez Teşkilatı ve Toplum Düzeni .....	95
12. Ünite : Osmanlı Siyaseti (1595-1774) .....	103
13. Ünite : Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı .....	111
14. Ünite : Denge Stratejisi (1774-1914) .....	119
15. Ünite : Devrimler Çağında Devlet ve Toplum .....	129
16. Ünite : Sermaye ve Emek & Gündelik Hayat .....	137
17. Ünite : XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti .....	145
18. Ünite : Millî Mücadele Hazırlık Dönemi .....	159
19. Ünite : Kurtuluş Savaşı .....	173
20. Ünite : Atatürkçülük ve Türk İnkılabı .....	187

# İÇİNDEKİLER

21. Ünite : İki Savaş Arasındaki Dönem (1919-1938) .....	201
22. Ünite : II. Dünya Savaşı ve Sonrası .....	209
23. Ünite : Toplumsal Devrim Çağı ve XXI. Yüzyıl .....	217
Cevap Anahtarı .....	225



1. Çağımız teknoloji çağıdır. İnsanoğlu, icat ettiği aletler sayesinde uzaya gitmekte, insan eliyle yapılacak işlemler, çok kısa sürelerde bilgisayarlara yaptırılmaktadır. Ama bütün bu gelişmeler, tarihi ihmal edilebilir hâle getirmemekte; aksine çağımızı aynı zamanda “tarihçi kafasıyla düşünme çağı” hâline sokmaktadır.

**Çağımız ve tarih bilimi ilişkisini yorumlayan bu sözlerden hareketle ulaşılabilecek en önemli yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Teknolojinin gelişmesi insan yaşamının kolaylaşmasında büyük bir etkidir.
- B) Günümüzde insanlığın ulaştığı bilimsel seviye, tarihî hadiselerin doğru anlaşılmasına olan ihtiyacı daha da artırmıştır.
- C) Çağımız teknolojisinin gelişmesinde tarihî tecrübelerden yararlanılmasının katkısı büyüktür.
- D) Teknolojik alanda büyük buluşlar yapan toplumlar, geçmiş yaşanmışlıklara takılıp kalmayanlardır.
- E) Geleceği doğru planlayan ve kendini buna hazırlayan toplumlar, bugünü iyi değerlendirenlerdir.
2. Tarih biliminin çok geniş olan araştırma konusu içerisinde olaylar ve olgular yer alır. Olay; tarihte insanlığı etkileyen konularda kısa sürede meydana gelen, kendine has özellikleri olan, somut bilgiler içeren, başlangıç ve bitiş süreleri belli olan gelişmelerdir. Olgu ise olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelen değişimlerdir.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisinin tarihî olguyu örneklendiren durumlardan biri olduğu savunulabilir?**

- A) Malazgirt Savaşı'nın kazanılması
- B) Ankara Savaşı sonucunda Anadolu Türk birliğinin bozulması
- C) Haçlı Seferlerinin düzenlenmesi
- D) Türkler arasında yerleşik yaşamın yaygınlaşması
- E) Moğol istilasının Türklerin kitlesel göçüne yol açması

3. Sosyal bir bilim olan tarih, bilinmeyene yönelerek onu kendi yöntemleriyle keşfetmeye çalışır ve bilimsel bilgiyi ortaya çıkarmak için kaynaklardan yararlanır. Çünkü tarihî bilgiye kaynaklık eden malzemeler olmadan tarihî gerçekleri ortaya çıkarmak ve onları yazmak mümkün değildir. Tarihî olayların yaşandığı döneme ait her türlü bulgular “birinci el kaynak” olarak isimlendirilmiştir. İkinci elden kaynaklar ise birinci elden kaynaklara dayanılarak hazırlanmıştır.

**Buna göre kaynakların “birinci” veya “ikinci” elden şeklinde tasnifinde etkili olan temel unsur olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?**

- A) Kaynağın, başka bulgularla da desteklenmesi
- B) Kaynağın ait olduğu zaman dilimi
- C) Kaynağın ortaya çıkarıldığı zaman dilimi
- D) Araştırmacının kaynağa verdiği önem sırası
- E) Kaynağın içerdiği bilginin doğruluğu

4. Tarih biliminin çok geniş bir araştırma alanı vardır. Bu durum, tarihî olayların bir bütünlük hâlinde ve kesintisiz işleyen süreci içinde incelenmesini imkânsız kılmıştır. Buna çözüm olarak araştırmacılar, inceleme ve öğretimi kolaylaştırmak için olayları çeşitli şekillerde tasnif etme yoluna gitmişlerdir.

**Bu bilgiye bağlı olarak tarihî olayların;**

- I. konusu,
- II. mekânı,
- III. günümüze etkisi,
- IV. zamanı

**unsurlarından hangilerinin bu tasnifte etkili olduğu savunulabilir?**

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II ve IV

5. • Herkes tarih yapabilir ancak sadece büyük bir adam tarih yazabilir. (Oscar Wilde)
- Tarih bir kâğıt parçası üzerine basılmış harflerden ibarettir, önemli olan tarih yapmaktır, yazmak değil. (Otto Von Bismarck)
- Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan, yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır. (Mustafa Kemal Atatürk)

**Tarih bilimi ile ilgili bu görüşlerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?**

- A) Tarih bilimine farklı yaklaşımlar olmuş ve farklı tanımlar yapılmıştır.
- B) Devlet adamları ve siyasetçiler tarih yazıcılığının önemini genellikle kavrayamamıştır.
- C) Tarih yapanların aynı zamanda tarih yazmasının önemi ifade edilmiştir.
- D) Tarih yapanlar, tarih yazanların yönlendirmesiyle başarıya ulaşabilir.
- E) Tarih yapmak da tarih yazmak da büyük adamların işidir.

6. Osmanlı tarih yazıcılığının mirası olan İslam ve hanedan merkezli tarih yorumlarına alternatif olarak Atatürk Dönemi'nde ortaya çıkan tarih anlayışı, Türklerin dünya uygarlığının gelişiminde önemli bir yere sahip olduğunu ortaya koymaya çalışmıştır.

**Buna göre Atatürk Dönemi'ndeki tarih anlayışı için;**

- I. Milliyetçilik fikrini ön plana çıkarmıştır.
- II. Uygarlığın geliştirilmesini hedeflemiştir.
- III. Osmanlıların Türk tarihi içindeki önemini ortaya koymuştur.

**yargılarından hangilerine ulaşılabılır?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız III                      C) I ve II
- D) I ve III                      E) I, II ve III

7. Tarih öğreniminin bireysel, toplumsal ve evrensel boyutta faydaları vardır.

**Aşağıdaki aydın ve devlet adamlarından hangisine ait sözün tarih öğreniminin "toplumsal" faydasını açıklar nitelikte olduğu söylenemez?**

- A) Tarihinin sürekliliğini kaybeden bir millet, her şeyini kaybetmeye mahkumdur. Hafızası parça parça kopmuş bir akıl hastası gibi, geçmişiyile, hatıralarıyla ve benliğini terk eden bütün varlık unsurlarıyla ilgisi kesilmiştir. Yabancı tesir ve müdahalelere, yabancı korumaya hazır ve muhtaç bir hâlde, önce bağımsızlığını sonra da bütün millî şahsiyetini ve varlığını kaybeder. (Peyami Safa)
- B) Bir çınar için toprak altındaki kökleri ne ise ve bu kökler kurudukça çınar nasıl kurumaya başlarsa bir millet için de tarih odur. Tarihini bilen millet, kökü sağlam çınar gibidir. Zamanla eski adet ve ananesini, yaşayış tarzını unutan, tarihini bilmeyen, ecdadının neler yapmış olduğundan haberi olmayan bir millet, kendini ayakta tutan köklerinden birkaçını kurutmuş demektir. Tarih okuyarak onu sulamak lazımdır. (Kâzım Karabekir Paşa)
- C) Eğer bir millet büyükse kendisini tanımakla daha büyük olur. (Mustafa Kemal Atatürk)
- D) Tarih, insanların düşlerinin en aydınlık olanlarını gerçekleştirmek için giriştikleri, umutsuz bir çabadan başka bir şey değildir. (Albert Camus)
- E) Kopmuşuz bizler o öz varlık olan manzaradan. Bahseder gerçi duyanlar o onulmaz yaradan; Derler ki: İnsanda derin bir yaradır köksüzlük; Budur âlemde hudutsuz ve hazin öksüzlük. (Yahya Kemal Beyatlı)

8. Devletler arası siyasi ilişkilerin Yakın Çağ'da giderek gelişmesinin tarih araştırmalarında aşağıda verilen bilim dallarından hangisinin önemini artırdığı söylenebilir?

- A) Antropoloji                      B) Diploması                      C) Filoloji
- D) Arkeoloji                      E) Paleografya

1. Aşağıdaki tabloda tarihî çağların başlangıç ve bitiş zamanları verilmiştir.

Devir	Başlangıç	Bitiş
İlk Çağ	MÖ 3200	375
Orta Çağ	375	1453
Yeni Çağ	1453	1789
Yakın Çağ	1789	----

**Tabloda yer alan bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?**

- A) Günümüze yaklaştıkça çağların süreleri kısalmıştır.  
 B) Kullanılan araç-gereçler çağların isimlendirilmesinde etkili olmuştur.  
 C) Çağ değişimlerinde etkili olan olaylarda Türkler ön plandadır.  
 D) Çağ kavramının toplumlarca benimsenmesi uzun zaman almıştır.  
 E) Merkezî yönetimlerin güçlenmesi çağ değişimlerini hızlandırmıştır.

2. Bir bilim dalı olarak coğrafya; insan ve mekânın karşılıklı etkileşimini araştırarak ortaya koyduğu verilerle çok önemli sonuçlara ulaşılmalarını sağlar. Bu sayede coğrafyanın insana, insanların bir araya gelerek oluşturduğu topluma ve kurduğu devlete etkileri daha iyi anlaşılabilir olur.

**Bir toplumun yaşadığı coğrafyanın o topluma etkisinin aşağıdaki alanlardan hangisinde daha az hissedildiği savunulabilir?**

- A) Mimari üslubun gelişme göstermesinde  
 B) Toplumlar arası etkileşimde  
 C) Ticaret faaliyetlerinde  
 D) Yönetimin demokratik niteliklerinde  
 E) Ekonomik uğraş alanında

3. XVIII. yüzyıl filozof ve yazarlarından olan Jean Jacques Rousseau'nun, "Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre yol gösteren bir kılavuzdur." sözüyle, tarih öğreniminin;

- I. bireysel,  
 II. toplumsal,  
 III. evrensel

**düzeydeki yararlarından hangilerine değindiği söylenebilir?**

- A) Yalnız I  
 B) Yalnız II  
 C) Yalnız III  
 D) I ve II  
 E) I ve III

4. Tarih biliminin kendine özgü yöntemi ve araştırmanın sağlıklı şekilde yürütülmesini sağlayan aşamaları vardır.

**Tarihî olayların incelenmesi sırasında bulunan bir belgede yer alan bilgilerin, başka belgelerde ne şekilde yer aldığı ve doğruluğunun test edilmesi aşaması aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tenkit  
 B) Terkip  
 C) Tarama  
 D) Tahlil  
 E) Tasnif

5. Hititler ile ilgili yapılan kazı çalışmalarında ulaşılan;

- yıllıklar (anallar),
- Kadeş Antlaşması metni,
- kayalara oyulmuş resim ve kabartmalar

**buluntularını incelemek için tarih araştırmacılarının aşağıdaki bilimlerden hangisinin verilerine ihtiyaç duyduğu söylenemez?**

- A) Diploması  
 B) Nümismatik  
 C) Filoloji  
 D) Etnografya  
 E) Paleografya

6. Geçmişin dönemlendirilmesinde izlenen yollardan biri tarihin çağlara ayrılmasıdır. Tarihin çağlara ayrılmasında toplumlar kendi tarihlerindeki önemli olayları esas almışlardır.

**Bu durumun;**

- I. çağların başlangıç ve bitiş noktaları konusunda tam bir görüş birliğinin olmaması,
- II. çağların sürelerinin günümüze yaklaştıkça kısalması,
- III. çağların benzer isimler taşıması

**sonuçlarından hangilerine yol açtığı savunulabilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) Yalnız III  
D) I ve II                      E) II ve III

7. Tarihi araştırmalara kaynaklık ederek olayların aydınlatılmasına katkı sağlayan buluntular arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Buzullar                      B) Yosunlar  
C) Çömlekler                      D) Gök taşları  
E) Başkalaşım kayaları

8. I. Bir yıl 365 gün 5 saat olarak hesaplanmıştır.  
II. On iki yılda bir devreder ve her yıl bir hayvan adıyla anılır.  
III. Türklerden başka Çinliler ve Tibetliler tarafından da kullanılmıştır.

**On iki Hayvanlı Türk Takvimi ile ilgili verilen bu özelliklerden hangilerinin Türklerin sosyal ve ekonomik uğraşlarını yansıttığı söylenebilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) Yalnız III  
D) I ve II                      E) II ve III

9. • Tarih, içerdiği bilgilerle ferdin kültür seviyesini yükseltir.  
• İnsanın algılama, araştırma, anlama, yorumlama ve muhakeme yapma gibi zihinsel becerilerini geliştirir.  
• Kişiye; olayları iyi, kötü, doğru, yanlış, güzel, çirkin gibi kanaatlerle değerlendirme imkânı sunar.  
• İnsanda ahlak şuurunun ve manevi değerlerin güçlenmesine katkıda bulunur.

**Tarih öğreniminin sağladığı yararlarla ilgili bu bilgilerin;**

- I. bireysel,
- II. ulusal,
- III. evrensel

**alanlarından hangileriyle ilgili olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) Yalnız III  
D) I ve II                      E) I ve III

10. Tarih, ---- inceleyerek açıklığa kavuşturmayı görev edinir. Buna göre tarımsal faaliyetlerden savaşlara ve göçlere; devletlerin kurulup yıkılmasından bilim, sanat ve teknolojiye kadar pek çok olay tarihin konusu içine girer.

**Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?**

- A) insanın her türlü düşüncesini ve bu düşüncelerin eseri olan faaliyetlerini  
B) insan faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan değişimleri  
C) yeryüzünün canlı türlerinin yaşamına uygun hâle gelmesi için gereken uzun değişimleri  
D) insanların yönlendirdiği gelişmeleri  
E) insanların ve toplumların zaman içinde geçirdikleri safhaları

1. "Tarihin daima zamanların ışığı, olayların hazinesi, gerçeklerin tanığı, iyi nasihatlerin ve tedbirin kaynağı, davranışın ve adaletin kaidesi olarak değerlendirilmiş olması boşuna değildir. Tarih olmaksızın yaşadığımız asrın ve ülkenin sınırları içine hapsedilmiş, özel bilgilerimizin ve kendi düşüncelerimizin dar çemberi içine sıkıştırılmış bir şekilde daima, dünyanın geri kalan kısmına karşı bizi yabancı bırakan bir tür çocukluk çağında ve bizden önce gelen ve bizi çevreleyen her şeye karşı derin bir cehalet içinde kalmaktayız."

**Belçikalı tarihçi Leon Ernest Halkin'in bu değerlendirmesine göre tarih biliminin insanlığa sağladıkları arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Bilgi birikiminin sağlanmasına  
B) Evrensel düşüncenin oluşmasına  
C) İnsanlığın gelişim sürecinin hızlanmasına  
D) Geçmişin anlaşılmasına  
E) İnsan-doğa ilişkisinin kurulmasına

2. Tarih; geçmişte yaşamış insan topluluklarının faaliyetlerini yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içinde, belgelere dayalı olarak, nesnel biçimde inceleyip açıklayan bir bilim dalıdır.

**Tarih bilimi ile ilgili yapılan bu tanımdan hareketle;**

- I. insanla ilgili gelişmeler,  
II. coğrafi değişimler,  
III. astronomik oluşumlar

**unsurlarından hangilerinin tarihin konusunu oluşturduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) Yalnız III  
D) I ve II                      E) I ve III

3. Tarih, geçmişteki olayların nedenlerini ve sonuçlarını kendine özgü çalışma yöntemiyle açıklayıp yorumlamaya çalışan sosyal bir bilim dalıdır. Tarihçi bu görevi yerine getirirken fen bilimlerinde olduğu gibi deney metodundan yararlanamaz. Aynı şekilde psikoloji, iktisat (ekonomi) ve toplum bilimi (sosyoloji) gibi bazı beşerî ve sosyal bilimler uyguladığı insan davranışlarını gözlemleyip ölçmeye dayalı yöntemleri de kullanamaz. "Bilimsel araştırma yöntemi"ni kullanan tarihçi, elde ettiği bilgi ve belgeleri önce tasnif eder. Daha sonra bunları inceleyip değerlendirir ve elde ettiği verilere dayanarak geçmişi aydınlatmaya çalışır.

**Bu metinde;**

- I. Tarih nasıl bir bilimdir?  
II. Tarih ile diğer bilimler arasında ne gibi farklılıklar vardır?  
III. Tarih biliminin araştırma yöntemleri nelerdir?

**sorularından hangilerinin cevabına yer verildiği savunulabilir?**

- A) Yalnız I                      B) I ve II                      C) I ve III  
D) II ve III                      E) I, II ve III

4. Güneş yılı esaslı takvimi ---- icat etmiş, İyonyalılar, Yunanlılar ve Romalılar geliştirmiştir. Sezar Dönemi'nde geliştirilen ve son düzenlemesi Papa XIII. Gregor tarafından yapılan takvim, günümüzde "---- Takvim" olarak tanınmaktadır.

**Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?**

- A) Sümerler - Rumi  
B) Mısırlılar - Miladi  
C) Babilliler - Hicri  
D) Sümerler - Gregoryen  
E) Mısırlılar - Jülien

5. "Tarih bilmeyen diplomat pusuladan anlamayan kaptana benzer, her ikisinde de karaya oturma tehlikesi kaçınılmaz sonuçtur." **sözyle Ahmet Cevdet Paşa'nın, tarih bilimi ile aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkinin önemini vurguladığı savunulabilir?**

- A) Yönetimde adaletin
- B) Halkın refah düzeyinin
- C) Tarih yazıcılığının
- D) Uluslararası ilişkilerin
- E) Taşımacılık güvenliğinin

6. **Tarihî olayların sınıflandırılmasıyla ilgili öğrencilerden "hem zaman hem de konuyu kapsayan" bir örnek vermelerini isteyen Mehmet Öğretmen, aşağıdaki cevaplardan hangisini doğru kabul etmiş olamaz?**

- A) Tarih öncesi çağlarda siyasal yapıların oluşumu
- B) İlk Çağ toplumlarının ekonomik uğraşları
- C) Milattan önce Orta Doğu
- D) Yakın Çağ'da tarih yazıcılığının gelişimi
- E) XX. yüzyıl fikir akımları

7. • MÖ V. yüzyılda yaşamış olan Herodotos'un yazdığı "Historia" adlı eser bu türün ilk örneğidir.
- Bu türde yer ve zaman belirtilmekle birlikte sebep-sonuç ilişkisi üzerinde durulmaz.
  - Araştırmaya dayalı bilgilerin yanında mitolojik öğelere de yer verilir.

**Yukarıda özellikleri verilen tarih yazım türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Hikâyeci
- B) Öğretici
- C) Kronik
- D) Neden-nasıl
- E) Sosyal

8. **Tarih araştırmalarında tarafsızlığın sağlanabilmesi için;**

- I. Olayın günümüzde taşıdığı önem göz önünde bulundurulmalıdır.
- II. Olayın incelenmesinde farklı kaynaklardan yararlanılmalıdır.
- III. Olayın üzerinden belli bir sürenin geçmesi beklenilmelidir.

**yöntemlerinden hangilerine dikkat edilmesi gerektiği savunulabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. **Takvimin icadı ve geliştirilerek kullanımının yaygınlaştırılmasının aşağıdaki bilim dallarından hangisiyle daha çok ilgili olduğu savunulabilir?**

- A) Matematik
- B) Astronomi
- C) Fizik
- D) Coğrafya
- E) Geometri

10. **Tarih araştırmalarında doğru sonuçlara ulaşabilmek için olayın meydana geldiği dönemle ilgili;**

- I. toplum,
- II. ekonomi,
- III. siyaset,
- IV. inanç ve kültür

**etkenlerinden hangilerine dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir?**

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve IV
- D) I, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

1. "Tarih yazıcılığına dair örnekler ve bu örneklerle ilgili toplumlar" konusunda bir araştırma-ödev etkinliği yapan Perihan, derste sınıfa sunmak için aşağıdaki tabloyu hazırlamıştır.

	Toplum	Tarih Yazım Örneği	D	Y
I.	Hititler	Anallar		✓
II.	Kök Türkler	Kitabeler	✓	
III.	Osmanlılar	Vakayinameler	✓	
IV.	Ruslar	Kronikler	✓	
V.	Yunanlılar	Tabletler		✓

Perihan'ın tablo üzerinde yaptığı işaretlemelerden hangilerinin hatalı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I                      B) Yalnız III                      C) II ve IV  
D) I, III ve V                      E) I, IV ve V

2. Depremler, volkanik patlamalar, su baskınları, kuraklık ve salgın hastalıklar gibi olaylar insanlık tarihinin akışını değiştirebilmesi yönüyle tarihin ilgi alanına dahil olurlar. Örneğin veba gibi kitlesel ölümlere yol açan bir salgın hastalık, devletlerin askerî, ekonomik açıdan ve nüfus bakımından zayıflamasına yol açabilir. Aynı şekilde deprem veya kuraklık gibi afetler de büyük göç hareketlerine neden olabilir.

Tarihin ilgi alanına dahil olduğu ifade edilen bu olayların, tarihin konusunu oluşturan;

- I. insanın bilinçli faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan eserler,  
II. toplumlar arası etkileşimler sonucu oluşan değişimler,  
III. insanın iradesi dışında gelişen fakat insanlığa etki eden gelişmeler

gruplarından hangilerine dahil olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) Yalnız III  
D) I ve III                      E) II ve III

3. Fen bilimciler olayları açıklamak için deney ve gözlem yaparken tarihçiler kaynak inceleme yoluyla geçmişin aydınlatmaya çalışırlar. Örneğin fizikçiler ısıtılan metallerin genişlediğini gözlemledikten sonra "Isınan metaller genişler." şeklinde bir genellemede bulunabilirler. Aynı şekilde yer çekimine veya ışığın düz bir çizgide ilerlediğine yönelik genellemeler yaparak deneylerle bunları ispatlama yoluna gidebilirler. Böylece evrensel geçerliliği olan yasalara ulaşabilirler. Deney yönteminin kullanılmadığı tarih biliminde ise 1914 yılında Avusturya - Macaristan İmparatorluğu velihtının bir suikaste uğramasıyla Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına bakılarak "Suikastler savaflara yol açar." şeklinde bir tarih yasasına ulaşamaz. Bununla birlikte tarihî olayların ortak yönlerinden hareketle "Göçebeler askerî alanda yerleşiklere göre daha üstündür." gibi bazı genellemeler yapılabilir.

Buna göre;

- I. Tarih biliminde benzer türdeki farklı olayların aynı sebeplerden kaynaklandığı ya da aynı sonuçları doğurduğu yönünde bir yargıda bulunulamaz.  
II. Tarihle ilgili yapılan genellemeler hiçbir zaman fen bilimlerinin evrensel yasaları gibi kesinlik taşımaz.  
III. Tarihte kesinlik kazanmış genellemelerin yapılamayacak olmasının nedeni araştırmalarda deney yönteminin kullanılmaması başka bir deyişle nedenlerin tekrar edilememesidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I                      B) I ve II                      C) I ve III  
D) II ve III                      E) I, II ve III

4. İslamiyet'in kabulü ile birlikte hicri takvimi kullanmaya başlayan Türkler, dönem dönem farklı takvimleri de kullanma ihtiyacı duymuşlardır.

Bu ihtiyacın hissedilmesinde aşağıdaki alanlardan hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

- A) Sanayi                      B) Sanat                      C) Tarım  
D) İnanç                      E) Ekonomi

5. Avcılık ve toplayıcılıktan yerleşik hayata geçilmesi, şehir devletlerinin ve imparatorlukların kurulması; siyasi, askerî ve ekonomik mücadeleler; antlaşmalar, yönetim şekilleri, hukuk kuralları, bilimsel alandaki gelişmeler, dinlerin doğuşu ve yayılışı gibi insanı ilgilendiren olayların tamamı tarihin inceleme alanına girer. Tarih geniş kapsamlı bir bilim dalı olduğundan tarihinin başlangıçtan bugüne dünyanın her yerinde yaşanmış olayları bütünüyle araştırıp incelemesi ve anlatması mümkün değildir.

**Bu durumun sonucu olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?**

- A) Tarihçi, deney ve gözlem yapma imkânına sahip olmadığı için geçmişi incelerken kaynak olarak adlandırılan tarihî belgelerden yararlanır.
- B) Tarihçi, dağınık hâldeki milyonlarca olay içinden kendisi için anlamlı olanları seçmek ve diğerlerini göz ardı etmek zorunda kalır.
- C) Tarihçi, geçmişe ait metinleri iyi anlamaya çalışmalıdır. Bunun için de yardımcı bilimlerin bütün tekniklerini kullanmak zorundadır.
- D) Tarihçi, geçmiş zamanlarda yaşanmış olayları, bu olaylarda rol almış kişileri ve toplumları anlayabilmek için insan ruhiyatını tanımaya çalışır.
- E) Tarihçi, insanın bilinçli faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan eserler ve değişimlerle birlikte insanın iradesi dışında gelişen eser ve olayları da konu edinmek zorunda kalır.

6. “Vatan ve memleketini seven, devlet ve milletin geleceğini düşünenler, asırlarının olaylarını ve haberlerini kaydederek gelecek nesillere aktarırlar.”

**Son dönem Osmanlı aydın, hukukçu ve devlet adamlarından olan Ahmet Cevdet Paşa'nın, bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisinin önemini vurguladığı savunulabilir?**

- A) Halkın iradesinin
- B) Tarih yazıcılığının
- C) Ülke ve millet sevgisinin
- D) Özgür düşünce ortamının
- E) Basın özgürlüğünün

7. I. Toplumla ilgili konulara değinmesi  
II. Olayları belgelere dayandırarak açıklaması  
III. Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurması  
IV. Olayın kahramanının hayatına yer vermesi  
V. Olayın yeri ve zamanına yer vermesi

**Tarih bilimini edebiyattan ayıran özellikler arasında yukarıdakilerden hangileri gösterilebilir?**

- A) Yalnız II  
B) Yalnız III  
C) II ve IV  
D) I, III ve V  
E) II, III ve IV

8. Kayseri Kültepe'de yapılan kazılarda Asur diline ait çivi yazısı ile yazılmış kil tabletler bulunmuştur.

**Buna göre Kültepe ile ilgili bilgilere ulaşmak isteyen araştırmacıların;**

- I. paleografya,  
II. arkeoloji,  
III. filoloji

**bilim dallarından hangilerinin verilerinden faydalanması beklenir?**

- A) Yalnız I  
B) I ve II  
C) I ve III  
D) II ve III  
E) I, II ve III

9. Tarih, mutlak doğru bilgilerden oluşmaz. Yeni belgeler ortaya çıktıkça tarihî bilgiler de yeniden değerlendirilir.

**Buna göre tarihî bilgilerin;**

- I. görecelidir,  
II. pekişebilir,  
III. değişebilir,  
IV. ispatlanabilir

**özelliklerinden hangilerine sahip olduğu savunulabilir?**

- A) I ve III  
B) II ve IV  
C) I, II ve III  
D) I, III ve IV  
E) II, III ve IV

1. Tarihi, deney ve gözlem yapma imkânına sahip olmadığı için geçmişi incelerken kaynak olarak adlandırılan tarihî belgelerden yararlanır. Kaynaklar birinci ve ikinci elden kaynaklar olarak iki gruba ayrıldığı gibi türlerine göre de çeşitli şekillerde sınıflandırılır.

Sözlü Kaynaklar	Yazılı Kaynaklar	Görsel ve İşitsel Kaynaklar	Tarihî Kalıntılar
K	L	M	N

**Tabloda harflerle belirtilen yerlere getirilmesi gereken örnekler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?**

	<u>K</u>	<u>L</u>	<u>M</u>	<u>N</u>
A) Atasözleri	Fermanlar	Resimler	Binalar	Resimler
B) Fermanlar	Atasözleri	Binalar	Resimler	Fermanlar
C) Binalar	Resimler	Atasözleri	Fermanlar	Resimler
D) Resimler	Fermanlar	Binalar	Atasözleri	Fermanlar
E) Atasözleri	Binalar	Fermanlar	Resimler	Atasözleri

2. İnsan topluluklarının zaman içinde meydana getirdikleri belirli bir kültür düzeyini bir diğerinden ayırmak, bunları genel tanımlarla somutlaştırarak bir kavram bilgisi içinde sunabilmek ihtiyacı, insanlık tarihine ait devir ayrımlarını doğurmuştur.

**Bu durumun tarih bilimcilerine sağladığı en büyük kazanım aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Takvimin ortaya çıkarılması ve çeşitlendirilmesi  
 B) Kültürel ve etnik yapıların oluşumunun belirlenmesi  
 C) Tarihî olay ve olguların incelenmesinin kolaylaşması  
 D) Araştırmalarda diğer bilim dallarının verilerinden yararlanılabilmesi  
 E) Kültürel ve ekonomik gelişim arasındaki ilişkinin ortaya konması

3. “Şimdiki zaman, tarihe kendi çözümlemesini empoze ettiği takdirde onu bozar.”

**Tarih biliminin araştırma yöntemiyle ilgili olarak Leon Ernest Halkin’e ait bu değerlendirmeyi;**

- I. Günümüzün evrensel değerleri, kuralları ve uygulamaları ölçü alınarak yapılan değerlendirmelerde tarihî olaylarla ilgili doğru sonuçlara ulaşamaz.  
 II. Bugünün dünyasında “Kabul edilemez.” olarak görülen ya da normal sayılan ve yaygınlaşmış bulunan uygulamalar, geçmişte yaşanmış olayların anlaşılmasında tarih araştırmaları için kriter kabul edilemez.  
 III. Tarih araştırmalarında yapılması gereken, tarihe objektif bir gözle ve dönemin şartlarını dikkate alarak bakmaktır. Bu yaklaşım sonucunda, geçmişte yaşanan pek çok olayın dönemin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik şartlarının doğal bir sonucu olduğu görülecektir.

**yargılarından hangilerinin destekler nitelikte olduğu söylenebilir?**

- A) Yalnız I  
 B) I ve II  
 C) I ve III  
 D) II ve III  
 E) I, II ve III

4. Tarih biliminin konusunu geçmişte yaşanmış olaylar ve olgular oluşturur. Olay; tarihte insanlığı etkileyen konularda kısa sürede meydana gelen, kendine has özellikleri olan, somut bilgiler içeren, başlangıç ve bitiş süreleri belli olan gelişmelerdir. Olgu ise ---

**Tarihî olay ve olgu ile ilgili bu metnin aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmasının bilimsel gerçekliğe aykırı olduğu savunulabilir?**

- A) biriciktir, özgündür, yinelenmez.  
 B) olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelir.  
 C) geneldir, süreklilik gösterir ve soyuttur.  
 D) belirli bir yer ve zamanla kısıtlı değildir.  
 E) tekrar edebilen değişimlerdir.

5. Türk tarihinde İslamiyet öncesinde ve Türk İslam toplumları tarafından diğerlerine göre "daha uzun süre" kullanılan takvimler aşağıdakilerden hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) On iki Hayvanlı Takvim - Miladi Takvim
- B) Celali Takvim - Hicri Takvim
- C) On iki Hayvanlı Takvim - Celali Takvim
- D) Rumi Takvim - Miladi Takvim
- E) On iki Hayvanlı Takvim - Hicri Takvim

6. İnsanların yaşadıkları deneyimleri kayıt altına alarak gelecek nesillere aktarma ihtiyacının;

- I. takvimler,
- II. tarih yazıcılığı,
- III. paranın kullanımı

gelişmelerinden hangilerinin ortaya çıkmasına yol açtığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Güneş yılı esaslı takvimi ilk kullanan topluluk olan Mısırlılar, bu takvimde yılı tohum atma, taşma ve hasat olmak üzere üç mevsime ayırmışlardır.

Bu bilgilerden hareketle Mısırlıların takvim ile ilgili çalışmalarında aşağıdakilerden hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

- A) Dinî inanışların
- B) Yönetim şekillerinin
- C) Devletler arası siyasal ilişkilerin
- D) Ekonomik uğraşlar ve ihtiyaçların
- E) Çevre toplumlarla yapılan ticari faaliyetlerin

8. Tarihçiler, binlerce yıllık geçmişin incelenmesini ve öğretimini kolaylaştırmak amacıyla çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir. Bu yöntemlerden biri de tarihin dönemlendirilmesidir. Bu dönemlendirmede zaman yüzyıl veya asır adı verilen yüzer yıllık dilimlere ayrılır.

Herhangi bir yılın kaçınıcı yüzyıla ait olduğuna ilişkin aşağıda verilen hesaplama yöntemlerinden hangisinin doğru olduğu savunulamaz?

- A) Bir tarih 4, 7, 9 gibi tek basamaklı ise I. yüzyıla aittir.
- B) Bir tarih 20, 66, 99 gibi çift basamaklı ise I. yüzyıla aittir.
- C) Üç basamaklı bir tarihin son iki rakamı silinerek kalan sayıya 2 eklenir.
- D) Dört basamaklı bir tarihin son iki rakamı silinerek kalan sayıya 1 eklenir.
- E) Milattan önceki tarihlerin hangi yüzyıla ait olduğunun hesaplanması yöntemi, milattan sonraki tarihlerle aynıdır.

9. "İnsanın en büyük özlemi, sürekli rüyası kronolojiyi dünyaya getirmektir. Zamanı bir defa görülebilir, ölçülebilir, hesaplanabilir şematik hâle getirelim; içimizde hemen onun bize ait olduğu, ona egemen olduğumuz kanısı doğacaktır."

Egon Friedell'in bu sözünde ifade edilen "insanlığın özlemi ve sürekli rüyası" olan konuyla ilgili çalışmalara bağlı olarak;

- I. saat,
- II. yazı,
- III. takvim

alanlarından hangilerindeki buluşların ortaya çıktığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

1. Yazının icadından önce insanlar, toplumsal hafızalarını sözlü olarak kuşaktan kuşağa aktarmış ve bu yolla korumuştur. Dolayısıyla toplumlar yaratılış, tufan, kuruluş gibi hikâyelerin yanında kendi hayatlarında büyük yankılar uyandırmış kahramanları veya tarihî olayları anlatagelmıştır. Sözlü geleneğin bir ürünü olan bu anlatılar, aslında insanlığın yazılı olmayan tarihini oluşturmaktadır.

**İnsanlığın “yazılı olmayan tarihi” ile ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisinin “topluma özgü” bir niteliğe sahip olduğu söylenebilir?**

- A) Eski Yunan’da mit ve efsane anlatıcıları, Türklere ozan ve âşıklar, Afrika’da topluluğun en yaşlıları sözlü kültürün aktarım görevini üstlenmiştir.
- B) Toplumlar, sözlü geleneklerini oluştururken çevrelerinde olup biten ve kendilerini etkileyen bütün olay ve unsurlarla birlikte iletişim kurdukları toplumların kültürel öğelerini de kullanmıştır.
- C) Efsaneler, mitler ve destanlar gibi halk anlatıları; zamanla hem başka kültürlerden etkilenmiş hem de diğer kültürlerin sözlü ürünlerini etkilemiştir.
- D) Anlatıların ortaya çıkışı belirli bir bölgeyle sınırlı olmayıp sözlü geleneklerin karışımından meydana gelmiş bir bütündür.
- E) Toplumlar, yazıyı kullandıkları dönemlerde bile kültürel varlıklarını devam ettirmek için sözlü geleneğin bir ürünü olan anlatıları kullanmaya devam etmişlerdir.

2. Önceleri taş, kemik, ağaç ve topraktan araç-gereçler yapan insanlar, zaman içinde madeni eriterek işlemeyi başarmışlardır.

**Madenî eşyaların insan yaşamına girmesiyle;**

- I. üretim ekonomisinin başlaması,  
II. daha kullanışlı araç-gereçler yapılması,  
III. takı ve süs eşyası yapımının başlaması

**gelişmelerinden hangilerinin ortaya çıktığı savunulabilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) I ve II  
D) I ve III                      E) II ve III

3. Kral II. Filip’in MÖ 336’da ölümü üzerine Makedonya tahtına oğlu İskender çıkmış ve MÖ 323’te ölümüne kadar süren kısa saltanatı süresinde çok büyük bir imparatorluk kurmuştur. Büyük İskender, babasının kurduğu profesyonel orduyu güçlendirmiş, yeni silah ve savaş taktikleri geliştirmiş ve bu sayede Anadolu ve Pers topraklarını ele geçirerek, Hindistan’ın Pencap Havzası’na kadar ilerlemiştir. Doğuya yapılan seferlerle sağlanan etkileşim sonucunda Yunan kültürü ile Anadolu, Mısır, Pers ve diğer kültürler birbiriyle kaynaşmış, Helenizm doğmuştur. İskender’in kurduğu imparatorluk ve Helenizm, Asya ve Avrupa’da kurulacak imparatorlukları etkilemiştir. İskender, Mısır’da Amon-Ra rahipleri tarafından tanrı-kral, Batı Anadolu’da Didim Apollon Tapınağı kâhini tarafından “Zeus’un oğlu” olarak ilan edilmiştir.

**Makedon kralı Büyük İskender ve faaliyetleri ile ilgili verilen bu bilgilerden hareketle İskender’in gücünün meşruiyet kaynağı olarak;**

- I. tanrısız,  
II. kan bağı,  
III. askerî güç

**unsurlarının hangilerinden faydalandığı savunulabilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) I ve III  
D) II ve III                      E) I, II ve III

4. Eski Taş Dönemi’nde avcılık ve toplayıcılıkla beslenen insanlar, Yeni Taş Dönemi’nde tarımla uğraşmaya başlamışlardır. Ayrıca bu dönemde kullanılan araç ve gereçler daha sivri ve kesici hâle getirilmiştir.

**Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**

- A) İlk insanların tüketici bir hayat sürdürdüğüne  
B) Sanat anlayışının zaman içinde geliştiğine  
C) Üretici toplum yapısının ortaya çıktığına  
D) Araç-gereçlerin daha kullanışlı hâle getirildiğine  
E) Yaşam tarzında köklü bir değişim olduğuna

**5. İlk Çağ Mezopotamya uygarlıklarından;**

- I. Asurluların Anadolu'da koloniler kurmaları,
- II. Akadların daimî ve düzenli ordular kurmaları,
- III. Sümerlerin şehir devletleri hâlinde yaşamaları

**durumlarının ekonomik, siyasi ve askerî alanlarla doğru olarak ilişkilendirildiği seçenek aşağıdakilerden hangisidir?**

	<u>Ekonomik</u>	<u>Siyasi</u>	<u>Askerî</u>
A)	II	I	III
B)	I	II	III
C)	II	III	I
D)	III	II	I
E)	I	III	II

**6. İlk Çağ'da görülen koloncilik faaliyetlerinde;**

- I. ihtiyaç duyulan ürünlere ulaşmak ve pazar ihtiyacını karşılamak,
- II. ülke savunmasını sınır ötesi topraklarda başlatmak,
- III. artan nüfus için yeni yerleşim alanları bulmak

**amaçlarından hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) Yalnız III  
D) I ve II                      E) II ve III

**7. Anadolu'da ileri medeniyetler kuran İyon ve Lidya uygarlıkları, Pers istilası sonucu ortadan kalkmıştır.**

**Perslerin Anadolu'da yaklaşık iki asır süren siyasi egemenliklerine rağmen kültürel açıdan fazla etkili olamaması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Kültürel etkileşimin sağlanamaması
- B) Ekonominin tarım ve ticarete dayalı olması
- C) Anadolu'da daha ileri bir uygarlığın olması
- D) Anadolu halkının Persleri benimsememesi
- E) Yönetimde demokratik bir tutum izlenmemesi

- 8. İlk Çağ'da kurulmuş olan bazı devletlerin, ana vatan olarak kabul ettikleri toprakları dışındaki ya da kendi topraklarından daha uzak bölgeleri siyasi, kültürel, özellikle de ekonomik yönlerden himaye altına alma faaliyetlerine "koloncilik" denir. Bu dönemde İyon, Yunan, Fenike, Asur gibi uygarlıkların yürüttüğü kolonizasyon hareketleri, Yeni Çağ'da sömürgecilik (müstemlekecilik-emperyalizm) hareketlerine dönüşmüş, tarihteki etkisini artırarak sürdürmüştür.**

**Buna göre koloncilik faaliyetlerinde bulunan devletlerin;**

- I. ekonomik yönden kalkınma,
- II. ucuz ham madde, ürün ve iş gücü elde etme,
- III. kültürel, dinî ve siyasi olarak yayılma

**kazanımlarından hangilerini elde etmesi beklenir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) I ve III  
D) II ve III                      E) I, II ve III

- 9. Çevre kültürlerin de etkisiyle mimari bir üslup olarak oluşan İyon nizamı, İyonya olarak adlandırılan Batı Anadolu kıyıları ve Ege Adalarında yaygın olarak benimsenmiştir. İyon tapınakları Yunan uygarlığını kuran Dor nizamındaki tapınaklara göre daha ince ve yüksektir.**

**Buna göre İyon nizamı için;**

- I. Gelişim aşamasında özgün bir karakter kazanmıştır.
- II. Ortaya çıkışında farklı kültürlerle etkileşimin etkisi olmuştur.
- III. Ege uygarlıklarının tapınak mimarisindeki etkili nizamlarından birisidir.

**yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız III                      C) I ve II  
D) II ve III                      E) I, II ve III

1. Büyük İskender'in MÖ 336'da çıktığı Asya Seferi'yle başlayan süreçte Yunan uygarlığı ile Doğu uygarlıkları kaynaşmış ve bunun sonucunda "Helenizm" doğmuştur. Bu dönemde bilim, sanat ve kültürde önemli gelişmeler yaşanmıştır.

**Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?**

- A) Helenizm, ekonomik refah seviyesini yükseltmiştir.  
 B) Askerî harekâtlar kültürel etkileşime neden olmuştur.  
 C) Helenizm Dönemi'nde bilimsel çalışmalar hız kazanmıştır.  
 D) Büyük İskender, kültürel ve bilimsel faaliyetleri desteklemiştir.  
 E) Helenizm, kültürel birikimlerin kaynaşması sonucu ortaya çıkmıştır.

2. İlk Çağ Mezopotamya uygarlıkları;

- ilk yazıyı,
- ilk yazılı kanunları,
- ilk anayasayı,
- ilk mutlak krallığı,
- ilk kütüphaneyi,
- ilk daimî ve düzenli orduyu

oluşturmuşlardır.

**Bu bilgilerden hareketle Mezopotamya ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Tarihî devirlerin başladığına  
 B) Arşiv çalışmaları yapıldığına  
 C) Çevre kültürlerden etkilendiğine  
 D) Yasaların egemen kılınmaya çalışıldığına  
 E) Siyasi ve askerî gücün artırılmaya çalışıldığına

3. Paleolitik Dönem'de insanların küçük gruplar hâlinde ve göçebe olarak yaşamalarına yol açan nedenler arasında;

- I. ateşin kontrol altına alınması,  
 II. iklim koşullarının elverişsiz olması,  
 III. avcılık ve toplayıcılıkla uğraşılması

**durumlarından hangilerinin yer aldığı söylenemez?**

- A) Yalnız I  
 B) Yalnız II  
 C) Yalnız III  
 D) I ve II  
 E) I ve III

4. Eski bir yerleşim yerinde yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan;

- I. oraklar,  
 II. saban demirleri,  
 III. tahıl öğütme taşları,  
 IV. sulama kanalları

**buluntularından hangileri o yerleşim yerinde tarımsal üretim yapıldığına kanıt olarak gösterilebilir?**

- A) I ve II  
 B) II ve III  
 C) III ve IV  
 D) I, II ve III  
 E) I, II ve IV

5. Tarihin ilk yerleşim yerlerinden biri olan Anadolu'da yerleşik hayata dair izler MÖ 9. binyıllara kadar ulaşmaktadır.

**Anadolu uygarlıklarına ait aşağıdaki özelliklerden hangisinin yerleşik hayata geçilmesiyle doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir?**

- A) Araç-gereç yapımının gelişmesi  
 B) Güçlü ordulara sahip olunması  
 C) Mimari eserler inşa edilmesi  
 D) Ticaret faaliyetlerinin gelişmesi  
 E) Denizcilik çalışmalarının yapılması

6. İlk Çağ Yunan uygarlığının en önemli merkezlerinden olan Atina'da;
- Önceleri "tiran" adı verilen kralların yönetimi egemenken asillerin güçlenmeleriyle aristokratik bir yönetim ortaya çıkmıştır.
  - Klistenes zamanında yapılan kanunlarla sınıf farklılıkları ortadan kaldırılmış ve halk meclisleri kurulmuştur.

**Atina'da görülen bu durumların;**

- merkeziyetçi monarşi,
- demokratik yönetim,
- sınıfsız, eşit toplum,
- parlamentar sistem

**ilkelerinden hangilerine yönelik gelişmelere yol açtığı savunulabilir?**

- A) I ve II                      B) II ve III                      C) III ve IV  
D) I, II ve III                      E) II, III ve IV

7. İlk Çağ toplumları hakkında bilgi edinmek isteyen araştırmacılar, farklı bölgelerde sürdürdükleri kazı çalışmalarında benzer araç-gereç ve eşyaların yanında birbirinden farklı bulgulara da ulaşmışlardır. Örneğin Orta Asya'da yapılan kazılarda halı, kilim, yünlü dokuma, deriden mamül eşyalar ve keçeden yapılmış çadır kalıntılarına ulaşılmışken, Mezopotamya'da yapılan kazılarda ise tarım aletleri ve hukuki belge niteliğinde çivi yazılı kil tabletlere rastlanmıştır.

**Bu farklılığın oluşmasında;**

- bölge halklarının uğraş ve ihtiyaçlarının farklı olması,
- uygarlık sürecinin bölgelere göre farklı gelişmesi,
- coğrafi şartlarda farklılıklar görülmesi

**özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?**

- A) Yalnız I                      B) Yalnız II                      C) I ve III  
D) II ve III                      E) I, II ve III

8. İnsanların toplum hâlinde yaşamaya başlaması ve ilk siyasi teşkilatların oluşmasıyla birlikte hukuk kuralları doğmuştur. Toplum düzenini sağlamak için uzun müzakereler ve yapılan uygulamalara ilişkin deneyimlere bağlı olarak çıkarılmış ve devlet eliyle güçlendirilmiş kurallar bütünü olan hukuk kuralları, yazının icadından önce sözlü olarak nesilden nesile aktarılmıştır. İnançların, coğrafyanın, hayat tarzının ve birlikte yaşama tecrübesinin etkisiyle oluşan ve toplumsal ve siyasi alanda güçlü bir yaptırımı olan sözlü hukuk kuralları zamanla yazıya geçirilmiş ve giderek gelişmiştir.

**Buna göre İlk Çağlarda yapılan hukuk kurallarının, kaynağını aşağıdakilerin hangisinden aldığı söylenemez?**

- A) Akıl yürütme ve fikir alışverişinden  
B) Gelenek ve göreneklerden  
C) Dinî inanış ve kutsal kitaplardan  
D) Uluslararası teşkilatlardan  
E) Toplumsal ve siyasi ihtiyaçlardan

9. Geçmişten günümüze insanoğlu, yaşadığı yerleşim yerlerinden ayrılarak yeni yerler bulma gayreti göstermiştir. Zaman içerisinde artan veya azalan bir seyir takip eden göçlerin siyasi, ekonomik, dinî ve coğrafi nedenleri vardır. Tarihin her döneminde yaşanan ve toplumsal hayatın her aşamasında görülen bu göç hareketleri, insanlık tarihinin seyrini derinden etkilemiştir.

**Göçlerin "insanlık tarihinin seyrini derinden etkilediği" görüşünü doğrulayan gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?**

- A) Kültürel etkileşimin hız kazanması  
B) İklim değişikliklerinin yaşamı güçleştirmesi  
C) Tecrübe aktarımının bilimsel gelişmeleri hızlandırması  
D) Toplumların kaynaşmasının yeni etnik unsurları ortaya çıkarması  
E) Mevcut siyasi yapıların yerine yenilerinin kurulması